

KIILI VALLA 2017. AASTA EELARVE SELETUSKIRI

Sisukord

1. SISSEJUHATUS.....	3
1.1. Üldine majandusprognoos.....	3
1.2. Vallavalitsuse lähtekohad eelarve koostamisel.....	3
2. PÕHITEGEVUSE TULUD.....	3
2.1. Maksutulud.....	4
2.2. Tulud kaupade ja teenuste müügist.....	5
2.3. Toetused.....	6
2.4. Muud tulud.....	7
3. PÕHITEGEVUSE KULUD.....	8
3.1. Antavad toetused.....	8
3.2. Muud tegevuskulud.....	9
4. INVESTEERIMISTEGEVUS.....	10
5. FINANTSEERIMISTEGEVUS.....	11
6. LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS.....	11
7. NÕUETE JA KOHUSTUSTE SALDO MUUTUS.....	11
8. KULUDE JAOTUS TEGEVUSALADE JÄRGI.....	11
7.1. Üldvalitsemine.....	12
7.2. Avalik kord.....	13
7.3. Majandus.....	14
7.4. Keskkonnakaitse.....	14
7.5. Elamu- ja kommunaalmajandus.....	15
7.6. Tervishoiu kulud.....	16
7.7. Vaba aeg, sport, kultuur.....	16
7.8. Haridus.....	17
7.9. Sotsiaalne kaitse.....	20

1. SISSEJUHATUS

Kiili valla 2017. aasta eelarve koostamise õiguslikuks aluseks on kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (KOKS) ning kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadus (KOFIS).

Valla eelarve on koostatud tekkepõhisest printsibist lähtudes.

1.1. Üldine majandusprognos

Tuginedes üldisele majanduskonjunktuuri jätkuvale nõrkusele enamikes valdkondades ning kasvuväljavaadete halvenemisele, on Rahandusministeerium majanduskasvu prognoosi allapoole korrigeerinud. Nii ettevõtjate kui ka majandusekspertide hinnangud ei anna alust oodata majanduskasvu olulist kiirenemist lähikvartalitel. Samas Venemaa majanduslanguse põhi on läbitud ning ka Soome majandus on pärast kolm aastat kestnud langust kasvule pöördunud, mis annab lootust meie ekspordinõudluse paranemiseks. Kesise välisnõudluse ning hinnatõusu puudumise tõttu on ettevõtete investeeringud endiselt madalseisus. Võrreldes üldise majanduskasvu tempoga on eratarbimise kasv püsinud suhteliselt kiire, kuid vaatamata sellele on kodumajapidamiste säästumäär tõusnud ajaloolise kõrgtasemeni. Tööturu arengud viitavad pingete püsimisele ning palgakasv ületab juba neljandat aastat järjest tootlikkuse tõusu.

Rahandusministeeriumi poolt koostatud majandusprognoosi järgi kasvab Eesti sisemajanduse koguprodukt põhistsenaariumi kohaselt 2016. aastal 1,3% ja 2017. aastal 2,5%, aastaks 2018 ootame kasvu kiirenemist 3%ni. Peamiseks majanduskasvu vedajaks jääb sisenõudlus, mis tugineb peamiselt eratarbimisel. Investeeringute kasv hakkab käesoleval aastal taastuma ja selle mõju peaks edaspidi suurenema. Ekspordi kasv taastub samuti ning kiireneb järgmistel aastatel kooskõllaliselt välisnõudlusega.

Keskmise palga kasvutempo ei ole vaatamata majanduskasvu aeglustumisele seni oluliselt muutunud ning kasv püsis maksuameti andmetel 2016. aasta esimesel poolaastal 6% juures. Kiire palgakasv tuli kasumite vähenemise hinnaga, mis ei saa reeglina kaua jätkuda. Samas hinnatakse ettevõtete finantsseisu endiselt heaks, mistõttu võib arvata, et palga-survetele on aidanud vastu pidada kogunenud kasumid ning madala investeerimisaktiivsuse tõttu vähene finantseerimisvajadus. Kahaneva rahvastiku ning püsiva palgakonkurentsi tõttu naaber-riikidega, peamiselt Soomega, ei ole põhjust oodata palgasurve olulist alanemist. Seetõttu ootame, et palgakulude suhe SKPsse jääb lähiaastatel praegusel tasemel püsima, kuid pikemas perspektiivis aitab seda langetada tööjõumaksude vähendamine. Reaalpalga kasv aeglustub järgnevatel aastatel allapoole 3% käesoleva aasta 6,2%lt inflatsiooni taastamise tõttu.

Allikas: Rahandusministeerium

1.2. Vallavalitsuse lähtekohad eelarve koostamisel

Eelarve koostamise lähtealuseks on arengukava ja eelarvestrateegia, alaeelarveid on korrigeeritud lähtudes täpsustunud vajadustest ning võimalustest.

2017. aasta valla eelarve osadeks on põhitegevuse tulud, põhitegevuse kulud, investeerimistegevus, finantseerimistegevus ning likviidsete varade muutus.

2. PÕHITEGEVUSE TULUD

Põhitegevuse tulud koosnevad maksutuludest, kaupade ja teenuste müügist laekuvatest tuludest, toetustest ning muudest tegevustuludest. Põhitegevuse tulude kogumahu kasvuks võrreldes varasema aasta eelarvega on planeeritud 7,2%.

Tabel 1. Põhitegevuse tulude võrdlus aastatel 2015-2017.

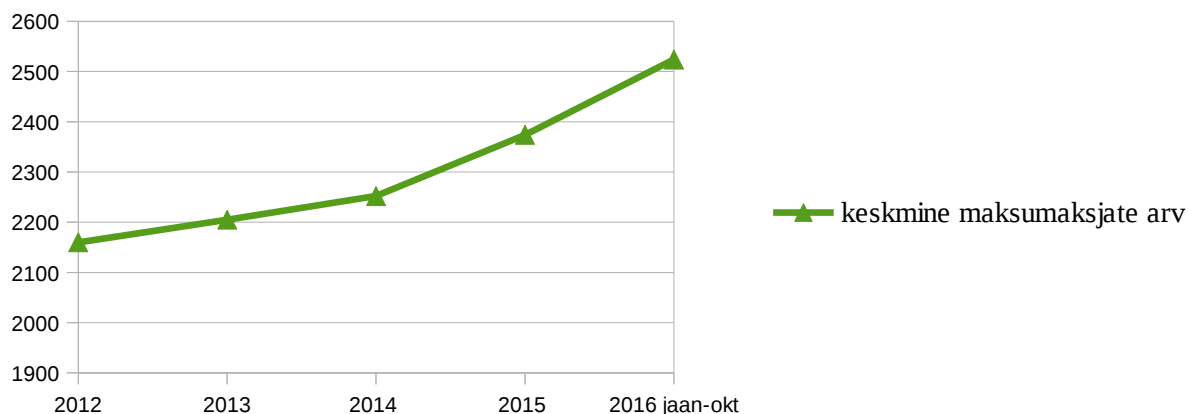
Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve	muutus
Maksutulud	4 751 807	5 203 000	5 695 000	9,5%
Tulud kaupade ja teenuste müügist	431 263	393 000	363 500	-7,5%
Toetused tegevuskuludeks	1 216 543	1 459 081	1 506 156	3,2%
Muud tegevustulud	29 545	22 500	22 500	0,0%
Kokku	6 429 158	7 077 581	7 587 156	7,2%

2.1. Maksutulud

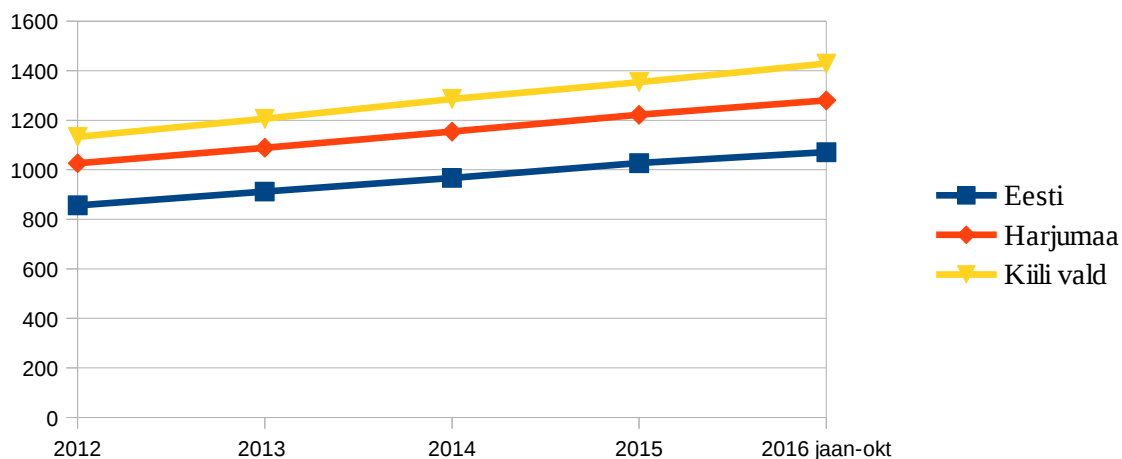
Maksutulud moodustavad suurima osa valla sissetulekust, maksude osakaal põhitegevuse tuludest on ligikaudu 75%, millest põhiosa moodustab üksikisiku tulumaks.

Tulumaksu laekumise peamiseks mõjutajateks on keskmine sissetulek ning maksumaksjate arv.

Joonis 1. Keskmise maksumaksjate arvu muutus Kiili vallas aastatel 2012-2016.

Joonis 2. Keskmine sissetulek TSD-deklaratsioonide alusel aastatel 2012-2016.

Keskmine maksumaksjate arv Kiili vallas on aastatel 2015-2016 kasvanud rohkem kui 5% aastas, varasematel aastatel on kasv olnud ligikaudu 2%. Keskmine sissetulek suureneb nii Kiili vallas, kui ka kogu Eestis ühtlaselt samas tempos, kuid Kiili vallas on palgamaksed ühe maksumaksja kohta ligikaudu 30% suuremad kui Eestis keskmiselt.

2016. aasta kokkuvõttes laekus kassapõhiselt tulumaksu võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 13,2% rohkem, Harjumaa omavalitsuste seas on kasv suurem vaid Rae vallas (13,9%).

Tulumaksu laekumise kasvuks võrreldes 2016. aasta eeldatava laekumisega on prognoositud 7,4%, maamaksu suurus jääb enam-vähem samaks võrreldes viimaste aastatega.

Tabel 2. Maksutulude võrdlus aastatel 2015-2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2016. eeldatav	2017.eelarve
Üksikisiku tulumaks	4 554 979	5 013 000	5 120 000	5 500 000
Maamaks	196 828	190 000	194 000	195 000
Kokku	4 751 807	5 203 000	5 314 000	5 695 000

2.2. Tulud kaupade ja teenuste müügist.

Sellel kirjel kajastuvad tulud riigilõivudelt, haridus- ja kultuuriasutuste tulud, üldvalitsemise tulud, üüritulud ning muud kaupade ja teenuste müügi tulud.

Tabel 3. Kaupade ja teenuste müük aastatel 2015-2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve
Riigilõivutulu	17 773	18 000	18 000
Haridustulud	336 072	305 500	334 000
Kultuuritulud	60 251	61 000	3 500
Üldvalitsemistulud	147	2 000	1 000
Üüri-ja renditulud	15 258	6 500	7 000
Muu kaupade ja teenuste müük	1 762		0
Kokku	431 263	393 000	363 500

2.2.1. Riigilõivutulu

Vallaeelarvesse laekuvad riigilõivud vallasekretäri tõestamistoimingutelt, ehitus- ja kasutuslubade ning riikliku ehitusregistri andmete kinnitatud väljavõtete väljastamise eest.

2.2.2. Haridustulud

Siia kuuluvad laekumised lasteaia ja päevahoiu kohatasudest, gümnaasiumi töövihikute raha ning teiste omavalitsuste poolt kaetavad kohatasud, alates 2017. aastast on ka kunstide kooli õppemaksud liigitatud haridustulude alla (varem kultuurituludes). Võrreldes 2016. aastaga vähenevad laekumised teistelt omavalitsustelt.

Tabel 4. Haridusasutuste tulude eelarve aastal 2017.

Nimetus	2017. eelarve
Lasteaia laekumised	235 000
Päevahoid	9 000
Kooli muu laekumine	2 000
Kunstide kooli tulu	58 000
Laekumised teistelt omavalitsustelt	30 000
Kokku	334 000

2.2.3. Kultuuritulud

Selle tululiigi all kajastuvad noortekeskuse ja rahvamaja sissetulekud.

Tabel 5. Kultuuriasutuste tulude eelarve aastal 2017.

Nimetus	2017. eelarve
Noortekeskuse tulud	500
Rahvamaja tulud	3 000
Kokku	3 500

2.2.4. Tulud üldvalitsemisest

Siin kajastuvad detailplaneeringute ning maatoimingute menetlemistulud ning printimis- ja paljundustulud. 2017. aastaks planeeritud tulu on 1000 eurot.

2.2.5. Üüri- ja renditulud

Sellel real kajastuvad tulud valla omandis olevate hoonete ja pindade rendist.

2.3. Toetused

Toetused põhitegevuse tuludes jagunevad sihtotstarbelisteks toetusteks (sh projektitoetused) ning tegevustoetusteks (sh toetusfond). Tegevustoetuste all kajastatakse hariduskulude toetused, sh õpetajate personalikulud, koolitoidutoetus, kohalike teede hoiu toetus, toetused sotsiaalvaldkonnale. Toetusfondi summa on eelarvesse arvestatud lähtudes Rahandusministeeriumi eeldatavast jaotusest ning pole valla eelarve vastuvõtmise ajaks veel lõplik.

Projektipõhised toetused lülitatakse üldjuhul eelarvesse aasta jooksul lisaelarvetega vastavalt nende saamisele, praegu on eelarve eelnõus arvestatud INNOVE toetusega lapsehoiukohtade loomiseks (kaheaastane projekt) ning HITSA toetusega kooli digitaristule.

Tabel 6. Toetuste võrdlus aastatel 2015 – 2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016 eelarve	2017. eelarve
Sihtfinantseerimine	59 534	128 448	42 800
Tegevustoetused	1 157 009	1 330 633	1 463 356
Kokku	1 216 543	1 459 081	1 506 156

2.4. Muud tulud

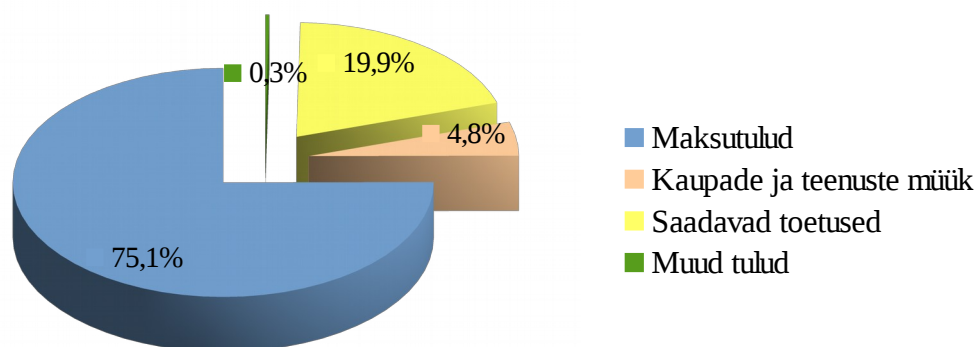
Muude tulude all kajastuvad vee erikasutustasu, maavarade kaevandamise tasu, samuti saastetasud ning muud mitmesugused eespool nimetatud tulud.

Tabel 7. Muude tulude võrdlus aastatel 2015 – 2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve
Vee erikasutustasu	8 282	6 000	6 000
Maavarade kaevandamise tasu	19 047	15 000	15 000
Saastetasud	102	500	500
Muud tulud	2 114	1 000	1 000
Kokku	29 545	22 500	22 500

Kokku on põhitegevuse tuludeks planeeritud 2017. aastal 7 587 156 eurot. Eelarvestrateegia nägi ette 2017. aasta põhitegevuse tulude suuruseks 7 095 858 eurot, lähtudes viimaste kuude täpsustatud andmetest, eelkõige tulumaksu laekumise ning toetusfondi osas, on seda summat korrigeeritud.

Joonis 3 Põhitegevuse tulude struktuur 2017

3. PÕHITEGEVUSE KULUD

Põhitegevuse kululiikideks on antavad toetused ning muud tegevuskulud. Kulud liigitatakse veel omakorda tegevusalade ja allüksuste kaupa.

Tabel 8. Põhitegevuse kulude võrdlus 2015.-2017. aastal

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve	muutus
Antavad toetused	542 417	742 815	709 858	-4,4%
Muud tegevuskulud	4 480 218	5 218 693	5 505 207	5,5%
Kokku	5 022 635	5 961 508	6 215 065	4,3%

3.1. Antavad toetused

Antavad toetused jagunevad: sotsiaaltoetused, sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks ning tegevustoetused.

Tabel 9. Toetuste võrdlus aastatel 2015.-2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve
Sotsiaaltoetused	50 564	63 161	66 388
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	245 637	288 546	298 150
Tegevustoetused	246 216	391 108	345 320
Kokku	542 417	742 815	709 858

Sotsiaaltoetusteks on arvestatud kokku 66 388 eurot, sh peretoetused (sünnitoetus, I klassi mineva lapse toetus, vajaduspõhine peretoetus) – 38 862 eurot, toetused puuetega inimestele ja nende hooldajatele – 1 900 eurot, õppetoetused (sh ka toidutoetused) – 300 eurot, muud toetused (matusetootused, jõulutoetused, eakate sünnipäevatoetused jm) – 22 000 eurot, toimetulekutoetus – 3326 eurot.

Jooksvateks kuludeks mõeldud toetuste real on suurimateks väljaminekuteks toetused kooli ja lasteaia toidukulude katteks - kokku summas 185 000 eurot, lisaks kajastuvad siin ka sihtotstarbelised summad MTÜ-dele ja spordiklubidele, toetus perearstikeskuse ülalpidamiseks, toetus Jüri kirikule.

Tegevustoetustest moodustab toetus Kiili Varahalduse SA-le 325 220 eurot, Harjumaa Omavalitsuste Liidu, Eesti Linnade Liidu ning Harjumaa Ühistranspordikeskuse liikmemaksudeks on arvestatud 20 100 eurot.

3.2. Muud tegevuskulud

Muud tegevuskulud jagunevad personali-, majandamis- ja muudeks kuludeks.

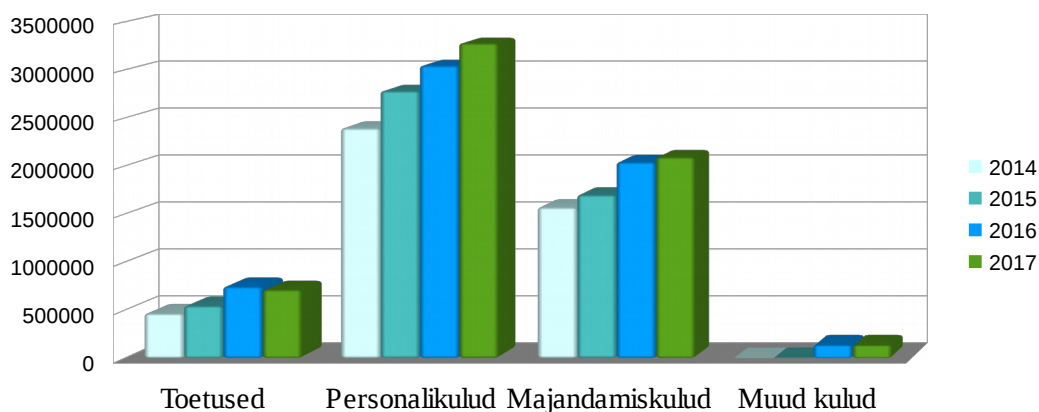
Tabel 10. Muude tegevuskulude võrdlus aastatel 2015-2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve
Personalikulud	2 779 503	3 044 485	3 277 856
Majandamiskulud	1 697 277	2 038 608	2 091 751
Muud kulud	3 438	135 600	135 600
Kokku	4 480 218	5 218 693	5 505 207

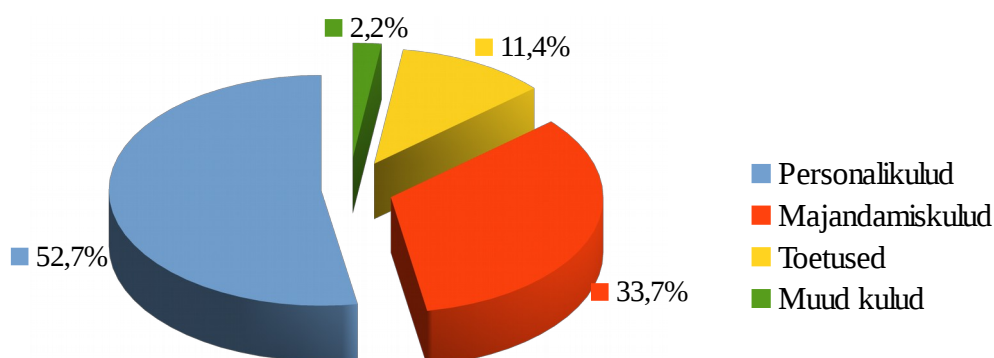
Personalikulud kasvavad keskmiselt 7,7%, majandamiskulud kasvavad 2,6%. Muude kulude all kajastub reservfond summas 135 000 eurot.

Põhitegevuse kulude kogumaht 2017.aastal on 6 215 065 eurot.

Joonis 4. Kulude struktuur majandusliku sisu järgi aastatel 2014 – 2017.

Joonis 5. Põhitegevuse kulude struktuur aastal 2017.

4. INVESTEERIMISTEGEVUS

Kiili valla 2017. aasta eelarvesse on planeeritud põhivara soetus, saadav ja antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks ning finantstulud ja -kulud. Investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse põhivara müük ja saadav sihtfinantseerimine ning summast lahutatakse põhivara soetus, antav sihtfinantseerimine ning finantskulud.

Tabel 11. Investeerimistegevuse võrdlus aastatel 2015. – 2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve
Põhivara soetus	-774 673	-472 100	-997 935
Põhivara müük	0	3 490	
Saadav sihtfinantseerimine	214 211	50 000	534 700
Antav sihtfinantseerimine	-36 500	-430 090	-560 550
Finantstulud	7 408		500
Finantskulud	-14 415	-7 000	-9 000
Kokku	-603 969	-855 700	-1 032 285

Põhivara soetus ja renoveerimine aastal 2017

- Teede ehitus ja renoveerimine 216 500
- Kergliiklusteede ehitus 611 435
- Maade ost 30 000
- Tänavavalgustus 90 000
- Muud rajatised 50 000

Tuludesse on planeeritud EAS-i toetus kergliiklusteede ehituseks summas 519,7 tuhat eurot ning 15 tuhat eurot elanike panus teede ehituseks.

Põhivara soetusteks antavate toetustena on kajastatud toetusi Kiili Varahalduse SA-le, toetusi investeerimisprojektide kaasrahastamiseks, sh hajaasustuse programmi raames antavad toetused.

Kiili Varahalduse SA-le antavad sihtfinantseerimised jagunevad objektide lõikes järgmiselt:

- Lasteaia Kangru maja 317 000 Ehituse kaasfinantseering, sisustus
- Gümnaasium 90 000 Juurdeehituse projekt, ruumide rem.
- Noortekeskus 57 000 Projekt ja ruumide rek.
- Vallamaja kõrvaltiib 29 700 Keldri elektrisüsteem, invapandus, välisperimeetri hüdroisolatsioon
- Rahvamaja 7 850 Remonttööd
- Spordirajatised 4 000 Skatepark
- Vallavalitsus 5 000 Vallamaja kabinettide remont

5. FINANTSEERIMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuse eelarveosas kajastuvad valla poolt võetud laenude tagasimaksed. KIK-lt võetud laenu jääk 2016. aasta lõpuks on 626 400 eurot ning Swedbank laenu jääk on 2016.aasta lõpu seisuga 198 591 eurot.

Tabel 12. Kohustuste tasumise võrdlus aastatel 2014- 2016.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve
Swedbank laenu tagasimaksed	-43 643	-44 975	-46 400
KIK-i laenu tagasimaksed	-78 309	-78 300	-78 300
Kokku	-121 952	-123 275	-124 700

6. LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

Likviidsete varade saldo suurenemine ja vähenemine kajastatakse likviidsete varade muutuse eelarveosas vastavalt plussi või miinusega. Kiili vallas puuduvad nii fondide aktsiad kui osakud, samuti võlakirjad, seega on eelarves kajastatud vaid sularaha ja pangakontode muutuseid. Aasta lõpu rahaliste vahendite jäägist suunatakse 227 894 eurot 2017. aasta eelarvesse investeringute tegemiseks.

7. NÕUETE JA KOHUSTUSTE SALDO MUUTUS

Sellel eelarve real kajastub Kiili Varahalduse SA-le laenude kustutamiseks suunatav summa. 2017. aasta eelarves on selleks ette nähtud 443 000 eurot.

8. KULUDE JAOTUS TEGEVUSALADE JÄRGI.

Kiili valla 2017. aasta põhitegevuse ja investeerimistegevuse kulud jagunevad alljärgnevate tegevusalade järgi:

- Üldvalitsemine (vallavolikogu, vallavalitsus, muu valitsussektor, reservfond)
- Avalik kord (politsei, muu avalik kord)
- Majandus (maakorraldus, maanteetransport, transpordikorraldus, üldmajanduslikud arendusprojektid)
- Keskkonnakaitse (jäätmekäitlus, avalike alade puhastus, haljastus, muu keskkonnakaitse)
- Elamu- ja kommunaalmajandus (veevarustus, tänavavalgustus, elamu- ja kommunaalmajanduse haldamine, hulkuvate loomadega seotud tegevus)
- Tervishoid (perearstikeskuste toetamine)
- Vaba aeg, kultuur, religioon (noortekeskus, vaba aja- ja spordiüritused, raamatukogu, rahvamaja, ajalehe toimetamine, religiooniga seotud toetused)
- Haridus (lasteaed, gümnaasium, õpilaste vedu, õpilasuüritused, teistelt omavalitsustelt ostetav lasteaia- ja koolitusteenus, kunstide kool, teistele omavalitsustele makstav huvikoolide pearaha)
- Sotsiaalne kaitse (puuetega ja eakate inimeste sotsiaalne kaitse, perede ja laste sotsiaalne kaitse, töötute sotsiaalne kaitse, sotsiaalse kaitse haldus)

Tabel 13. Kulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2015.-2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve	muutus
Üldvalitsemine	529 621	667 253	720 050	7,9%
Avalik kord	12 019	17 500	13 500	-22,9%
Majandus	927 193	817 374	1 052 295	28,7%
Keskkonnakaitse	127 514	136 458	331 935	143,3%
Elamu- ja kommunaalmajandus	265 844	555 117	404 390	-27,2%
Tervishoid	7 464	10 500	10 500	0,0%
Vaba aeg ja kultuur	362 196	402 028	443 405	10,3%
Haridus	3 455 706	4 073 857	4 585 440	12,6%
Sotsiaalne kaitse	160 666	190 611	221 035	16,0%
Kokku	5 848 223	6 870 698	7 782 550	13,3%

7.1. Üldvalitsemine

Üldvalitsemiskulude kogumaht on 2017.aasta eelarves 720 050 eurot.

Tabel 14. Valitsemissektori kulude võrdlus tegevusalade järgi 2015-2017. aastal

Nimetus	2015. tegelik	2016.eelarve	2017. eelarve
Volikogu	54 857	57 480	67 600
Vallavalitsus	448 634	454 773	487 000
Muu valitsussektor	11 715	13 000	21 450
Reservfond	0	135 000	135 000
Valitsussektori võla teenindamine	14 415	7 000	9 000
Kokku	529 621	667 253	720 050

7.1.1. Volikogu

Kiili vallavolikogu kulud jagunevad personalikuludeks ja majanduskuludeks. Volikogu liikmetele makstavate tasude ja komisjonide töös osalemise hüvituste arvutamisel on lähtutud volikogu määrusest nr 17 15. november 2007 "Vallavolikogu tööst osavõtu eest makstava tasu suurus ja kord".

Majanduskuludes kajastatakse kulusid koolitusele, volikogu töö administreerimiskuludeks jm. 2017. aastal on volikogu valimised, arvestades elanike arvu, saab uues volikogus olema 17 liiget senise 15 liikme asemel. Volikogu 2017. aasta eelarve suuruseks on 67 600 eurot, sellest moodustavad personalikulud 60 600 eurot.

7.1.2. Vallavalitsus

Vallavalitsuse teenistujate personalikulude arvestamisel on aluseks võetud volikogu otsus nr 10 21.03.2013 „Kiili Vallavalitsuse struktuuri, teenistukohtade koosseisu ning teenistuja haridusele, töökogemusele, teadmistele ja oskustele esitatavate nõuete kinnitamine“. Personalikulude eelarve suuruseks on planeeritud 382 400 eurot, majandamiskulude eelarve summa on 99 100 eurot, sihtfinantseeringuteks on planeeritud 5 000 eurot.

7.1.3. Muu valitsussektor

Selle tegevusala all kajastuvad kulud liikmemaksudele ning valimistele. Kiili vald kuulub järgmistesse organisatsioonidesse: Eesti Linnade Liit, Harjumaa Omavalitsuste Liit, Nelja Valla Kogu. 2017. aasta eelarves on liikmemaksudeks planeeritud 14 000 eurot.

2017. aasta sügisel toimuvate kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste kuludeks on eelarvesse planeeritud 6 700 eurot.

7.1.4. Reservfond

Reservfondi suuruseks on 135 000 eurot.

7.1.5. Valitsussektori võla teenindamine

Kiili valla poolt võetud laenude teenindamiseks (intressikuludeks) on 2017. aastaks planeeritud eelarvesse 9 000 eurot. KIK-i laenu intressimäär on 6 kuu Euribor + riskimarginaal 1%, Swedbank laenu intressimäär on 6 kuu euribor + 0,38%.

7.2. Avalik kord

Siin kajastatakse kulusid avaliku korra tagamiseks valla territooriumil. Politsei- ja piirivalveametiga on sõlmitud leping abipolitseinike tööga seotud kulude hüvitamiseks.

Muu avalik kord – sellel tegevusalal kajastuvad kulud valveteenustele ning valvekaameratele.

Tabel 15. Avaliku korra kulude võrdlus aastatel 2015-2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve
Politsei	2100	2 500	3 500
Muu avalik kord	9 919	15 000	10 000
Kokku	12 019	17 500	13 500

7.3. Majandus

Tabel 16. Majandussektori kulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2015-2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve
Maakorraldus	25 732	34 640	47 640
Maanteetransport	885 872	712 934	963 555
Transpordikorraldus	4 793	4 800	5 100
Üldmajanduslikud arendusprojektid	10 796	65 000	36 000
Kokku	927 193	817 374	1 052 295

7.3.1. Maakorraldus

Majandamiskulude all kajastuvad katastrimõõdistamise ja maade munitsipaliseerimise kulud, kaartide trükkimise kulud, IT kulud (tarkvara ja registreerimise kulud). Maade võõrandamise kuludeks on planeeritud 30 000 eurot.

7.3.2. Maanteetransport (valla teede ja tänavate korrashoid)

2017. aasta eelarvesse on planeeritud teede jooksvaks hoolduseks 123,5 tuhat eurot. Teede ja tänavate lumekoristus- ja puhastustööde kulud kajastuvad keskkonnakaitse eelarves. Teede ehituseks ja renoveerimiseks on ette nähtud 216,5 tuhat eurot, kergliiklusteede ehituseks 611,4 tuhat eurot

7.3.3. Transpordikorraldus (ühistranspordikorraldus).

Selle tegevusala all kajastub Ühistranspordikeskusele makstav liikmemaks, kulu 2017. aastal 5100 eurot.

7.3.4. Üldmajanduslikud arendusprojektid

Siin on kajastatud kulud üld- ja detailplaneeringutele, erinevate projektide omafinantseeringud, samuti MTÜ-de ja sihtasutuste poolt esitatud taotluste kulud projektide kaasfinantseerimiseks.

7.4. Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitsealane tegevus hõlmab jäätmekäitlust, haljasalade ja maastikukaitsealade korrashoidu, uue tegevusalana lisandub alates 2017. aastast *Avalike alade puhastus*, mis sisaldab endas avalike teede, parkimisplatside ja tänavate puhastamist, sh lumetõrjet. 2017. aasta keskkonnaalaste tegevuste eelarve kogumahuks on planeeritud 331 935 eurot.

Tabel 17. Keskkonnakaitse kulude võrdlus aastatel 2015-2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017.eelarve
Jäätmekäitlus	12 951	15 740	11 740
Avalike alade puhastus	0	0	190 200
Haljastus	114 563	120 718	129 995
Kokku	127 514	136 458	331 935

7.4.1. Jäätmekäitlus

Jäätmekäitluse kuludeks on prügi koristamine, jäätmete transport, ohtlike jäätmete vedu, puulehtede äravedu jm. 2017. aasta eelarves selle tegevusala majandamiskulude suuruseks planeeritud 11 740 eurot.

7.4.2. Avalike alade puhastus

Avalike teede, tänavate, parkimisplatside jm suvine ja talvine puhastus, lumetõrje. Majanduskuludeks on planeeritud 143 500 eurot, tegevustoetus kinnistute hoolduseks Kiili Varahalduse SA-le 46 700 eurot.

7.4.3. Maastikukaitse ja haljastus

Selle tegevusala all kajastuvad haljasalade ja väljakute hooldus, mitmesuguste töövahendite soetus. Personalikuludesse on planeeritud heakorratöötaja töötasu, aedniku töötasu ning ajutiste lepingutega tehtavate tööde kulu. 2017. aastal on plaanis korda teha Kiili pargi kõnniteed. Kulude kogumaht 2017. aasta eelarves 129 995 eurot.

7.5. Elamu- ja kommunaalmajandus

Tabel 18. Elamu- ja kommunaalmajanduse kulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2015-2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve
Tänavavalgustus	116 835	145 000	175 000
Muu elamu- ja kommunaalmajandus	143 746	384 077	207 050
Hulkuvate loomadega seotud tegevus	2 308	7 340	7 340
Veevarustus	2 955	18 700	15 000
Kokku	265 844	555 117	404 390

7.5.1. Tänavavalgustus

Tänavavalgustuse jooksvad kulud moodustuvad elektri-, hoolduse- ja pisiremondikuludest, summa kokku 85 000 eurot. Investeeringuteks on plaanitud 90 000 eurot.

7.5.2. Muu elamu- ja kommunaalmajandus

Selle tegevusala kulud koosnevad vallale kuuluvate ruumide kommunaalkuludest ning kommunaalobjektide jooksvast hooldusest, hüdrantide hoolduskuludest. Vallale kuuluvad korterid Evardsoni majas, Luige alevikus Põllu tänav 12 majas, Kangru tee 3 majas (end Kurna vallamaja) ning Paekna tee 3 majas. Siin kajastub ka tegevustoetus Kiili Varahalduse SA-le üldkulude katmiseks. Investeeringuteks on planeeritud 49 400 eurot (2016.a. - 128 000 eurot).

7.5.3. Hulkuvate loomadega seotud tegevus

Siia alla on planeeritud loomade püüdmine ja hoiustamine loomade varjupaigas, samuti loomade registreerimisega seotud kulud, kiibistamise ja steriliseerimise toetamine. 2017. aasta eelarve suurus on 7 340 eurot.

7.5.4. Veevarustus

Siin kajastuvad hajaasustuse riikliku veeprogrammiga seotud kulud. Projekti kuludest kaetakse 1/3 riigieelarve vahenditest, 1/3 valla eelarvest ning 1/3 taotleja omavahenditest.

7.6. Tervishoiu kulud

Tervishoiu kulude all on kajastatud valla perearstikeskuste toetamine. 2017. aasta eelarvesse on planeeritud vahendeid kokku 10 500 eurot.

7.7. Vaba aeg, sport, kultuur

Alates 2017. aastast muudetakse eelarve struktuuri – laste muusika- ja kunstide kooli ning huvihariduse kulud on viidud hariduse tegevusvaldkonna alla.

Tabel 19. Vaba aja, spordi- ja kultuuriürituste kulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2015-2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve
Noortekeskus	48 876	97 399	117 500
Vaba aja ja sporditegevus	72 382	101 340	134 040
Raamatukogu	129 499	57 388	61 280
Rahvamaja	92 588	127 401	108 585
Kirjastamisteenused	16 351	17 000	20 000
Religioon	2 500	1 500	2 000
Kokku	362 196	402 028	443 405

7.7.1. Kiili Valla Noortekeskus

Keskus pakub erinevaid tasuta ajaveetmise võimalusi noortele vanuses 7-26. Noortekeskuses on töö juhataja ning kaks osaajalist töötajat, kes tegelevad laste ja noortega, personalikuludes on arvestatud ka malevlaste töötasuga.

2016.aasta sügisest alates on noortekeskus hommikupoolikul avatud neile õpilastele, kes käivad koolis teises vahetuses, seda võimalust ka paljud lapsed kasutavad.

Personalikulude suuruseks on 2017. aastal 44 300 eurot ning majanduskuludeks 16 200 eurot. Noortekeskus on saanud toetusi mitmesuguste ürituste ja tegevuste läbiviimiseks ka erinevatest projektidest, projektitoetuste summad lülitatakse eelarvesse vajadusel lisaeelarvega.

2016. aastaks oli planeeritud noortekeskuse ümberkolimine, paraku lükkus see 2017. aastasse, kasutamata investeeringute eelarve summad kantakse üle uude eelarvesse, kokku on investeeringuteks arvestatud 57 000 eurot.

7.7.2. Vaba aja ja sporditegevus

Siia on koondatud valla ühistegevuse kulud, mitmesugused spordi- ja kultuuriüritused, toetused MTÜ-dele ja seltsidele ürituste korraldamiseks ning spordiklubide toetused. Toetuste maht kokku on planeeritud 80 000 eurot. Personali- ja majandamiskulude eelarve suuruseks on kokku 30 040 eurot, investeeringuteks (discgolfi rada, skatepark) 24 000 eurot.

7.7.3. Raamatukogu

2017. aastal täitub Kiili Raamatukogul 95 tegutsemisaastat.

Raamatukogus on tööl kaks inimest – juhataja ning raamatukogu hoidja. Personalikuludeks on kavandatud 31 450 eurot, majanduskuludeks 29 780 eurot.

7.7.4. Rahvamaja

Personalikuludes kajastuvad rahvamaja juhataja kt, kunstilise juhi, ringide juhendajate ning ühekordsete lepinguliste töötajate (diskorid, õhtujuhid jm) töötasud, kokku summas 36 300 eurot. Majanduskuludeks on planeeritud 59 135 eurot, tegevustoetus Kiili Varahalduse SA-le on aastal 2017. 5 300 eurot, toetus investeeringuteks 7 850 eurot.

7.7.5. Kirjastamisteenused

Kirjastamisteenused hõlmavad Kiili Lehe ja valda tutvustavate trükiste kulusid. Kulude eelarve 2017. aastaks 20 000 eurot.

7.7.6. Religioon

Sellel real kajastuvad eraldised Jüri kirikule ning Nabala palvemajale. 2017. aastal on ette nähtud vallapoolne toetus 2 000 eurot.

7.8. Haridus

Kulud haridusele on valla eelarvekuludest suurima osakaaluga, moodustades eelarves 4 585 440 eurot, see on 58,9% kogu eelarvest.

Tabel 20. Hariduskulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2015-2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve
Kiili Lasteaed	1 089 914	1 295 532	1 518 340
Ostetav lasteaiateenus	128 751	206 000	226 000
Laste päevhoiutuba	30 670	41 100	41 500
Kiili Gümnaasium	1 550 767	1 767 873	1 973 580
Ostetav koolitusteenus	119 942	135 000	140 000
Kiili Kunstide Kool	315 419	350 852	373 520
Teiste KOV huvikoolid	14 173	19 000	19 000
Koolitransport	86 348	120 000	150 000
Koolitoit	119 722	135 000	140 000
Muu hariduskulu	0	3 500	3 500
Kokku	3 455 706	4 073 857	4 585 440

7.8.1. Kiili Lasteaed

Kiili Lasteaed paikneb hetkel kolmes majas – suur maja, väike maja ja moodulmaja. 2016. aasta suvel lõppes leping Uuesalus lasteaia hoone kasutamiseks, 2017. aasta sügiseks on planeeritud lasteaia uue maja valmimine Kangrus.

2015/2016 õppeaastaks on kinnitatud lasteaia personal alljärgnevas koosseisus

- direktor 1,0
- õppeala juhataja 1,0
- rühmaõpetaja 28,0
- õpetaja abi 15,0
- muusikaõpetaja 1,75
- liikumisõpetaja 1,5
- käsitööõpetaja 1,0
- tervishoiutöötaja 1,0
- logopeed 1,8
- eripedagoog 0,8
- infosekretär 1,0

Kiili Lasteaia 2017. aasta eelarve personali- ja majandamiskuludes on juba arvestatud uue maja kuludega.

Personalikulude eelarve 2017. aastaks on 837 900 eurot. Majanduskuludeks on planeeritud 263 200 eurot, Kiili Varahalduse SA-le tegevustoetuseks 38 140 eurot, laste toidutoetuseks 40 000 eurot, suure maja jooksvateks remonditöödeks 22 100 eurot. Investeeringute all kajastuvad uue lasteaia maja ehitamisega seotud kulud summas 317 000 eurot.

7.8.2. Ostetav lasteaia teenus

2017. aastaks on eelarvesse planeeritud 226 000 eurot lasteaia teenuste ostuks teistelt omavalitsustelt, eralasteaedadelt ja lastepäevahoiuks. Kiili vald maksab laste eest, kellele vald ei suuda munitsipaalasteasutuses kohta tagada kuni 300 eurot kuus (Kiili Vallavolikogu määrus 19.03.2015 nr 7).

Eelkooli kuludeks on ette nähtud 1000 eurot.

7.8.3. Laste päevahoiutuba

Päevahoiuteenus on aidanud leevendada lasteaia kohtade puudusest tingitud probleeme, teenuse osutamiseks on taodeldud toetust SA Innove kaudu. On olemas tegevusluba 11 lapsega hoiule vanuses 1,5-2 aastat. Koosseisus on 2,5 töötajat. 2017. aasta eelarve suuruseks on 41 500 eurot.

7.8.4. Kiili Gümnaasium

Kiili Gümnaasiumi kulud kaetakse valla ja riigieelarve vahenditest. Riigieelarveline toetus kooli personalikuludeks ja õppevahenditeks kasvab 11,6%.

2016/2017 õppeaastal õpib koolis 749 õpilast, neist 685 põhikoolis ja 64 gümnaasiumis.

Kiili Gümnaasiumi personalikulude suuruseks kokku on 2017. aasta eelarves 1 392 011 eurot, majanduskuludeks 403 769 eurot, Kiili Varahalduse SA tegevustoetuseks 87 800 eurot, investeeringuteks 90 000 eurot, sh kooli juurdeehituse projekti tarbeks 34 000 eurot, nutiklassile 20000 eurot, fassaadi renoveerimiseks 9 000 eurot ning ruumide remondiks ja sisustuse uuendamiseks 27 000 eurot.

Võrreldes 2016. aastaga kasvavad personalikulud 9,8% ning majandamiskulud 9,1%.

7.8.5. Ostetav koolitusteenus

2017. aastaks kehtestatud arvlemise piirsumma, millest lähtuvalt maksame teiste omavalitsuste koolides õppivate õpilaste eest on 88 eurot. Kogusumma eelarves on 140 000 eurot. Kiili valla registris olevaid õpilasi õppis teiste KOV-ide koolides: 2014 – 149, 2015 – 164, 2016 -169.

7.8.6. Kiili Kunstide Kool

Kiili Kunstide Kooli eelarve maht 2017. aastal on 373 520 eurot.

Personalikuludes on arvestatud järgmise koosseisuga:

- direktor 1,0
- õppealajuhataja 0,75
- õpetaja 13,16
- õpetaja-metoodik 1,14
- kontsertmeister 1,35
- ringijuht 2,0

Personalikulude suuruseks on arvestatud kokku 319 560 eurot, majanduskuludeks 50 430 eurot, tegevustoetuseks Kiili Varahalduse SA-le 3 530 eurot.

7.8.7. Laste huvialategevus

Selle tegevusala all kajastub teiste omavalitsuste huvialakoolides käivate Kiili valla laste ja noorte huvialategevuse toetussumma. 2017. aastaks on eelarvesse planeeritud 19 000 eurot.

7.8.8. Koolitransport

Õpilaste veoks on sõlmitud kokkulepped Harjumaa Ühistranspordikeskusega, kes korraldab õpilaste transporti liinibussiga ning koolibussiliinidel leitud hanke korras vedajaks Heinsal Reisid OÜ, kes veab lapsi väikebussiga küladest, kus ühistransport puudub. 2017. aasta eelarvesse on transpordikuludeks planeeritud 150 000 eurot. lisakulu on tekkinud seoses õppetöö üleminekuga kahte vahetusse alates 2016. aasta septembrist.

7.8.8. Koolitoit

2017. aastaks on planeeritud õpilaste toitlustamise kuludeks kokku 140 000 eurot, sellest ligikaudu 3/4 kaetakse riigieelarvevahenditest.

7.8.9. Muu haridusteenus

Siin real kajastuvad 2017. aasta eelarves kodutütarde ja noorkotkaste tegevuse kulud, summa kokku 3 500 eurot.

7.9. Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse kulude all arvestatakse kulutusi haigetele ja puuetega inimestele, vanuritele, lastega peredele, töötutele, muudele riskirühmadele.

Tabel 21. Sotsiaalse kaitse kulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2015-2017.

Nimetus	2015. tegelik	2016. eelarve	2017. eelarve
Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	25 339	32 795	31 700
Eakate sotsiaalne kaitse	8 124	30 035	32 175
Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	5 022	9 357	13 862
Riiklik toimetulekutoetus	2 193	5 004	4 948
Muu sotsiaalne kaitse	119 988	113 420	138 350
Kokku	160 666	190 611	221 035

7.9.1. Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse

Selle tegevusala all kajastuvad puuetega inimeste hooldajatoetused ning sellelt makstav sotsiaalmaks, sotsiaalhoolekandetöötaja ning tugiisiku teenuse pakkujate personalikulud. Personalikuludeks on ette nähtud 21 200 eurot, majanduskuludeks 8 600 eurot, toetusteks 1 900 eurot.

7.9.2. Eakate sotsiaalne kaitse

Siin kajastuvad omasteta vanurite abistamise kulud, eakate päevakeskuse ülalpidamise kulud, eelarve maht kokku 32 175 eurot, sh personalikulud 21 675 eurot, majanduskulud 10 500 eurot.

7.9.3. Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse

Siin kajastuvad enamjaolt riigieelarvest rahastatavad erinevad toetused ja teenused peredele ning puuetega lastele. Eelarve suurus 13 862 eurot.

7.9.4. Toimetulekutoetus

Toimetulekutoetuste maksmiseks laekuvad vahendid riigieelarvest.

7.9.5. Muu sotsiaalne kaitse

Siin kajastuvad valla poolt makstavad mitmesugused toetused – sünnitoetused, matusetootused, esimesse klassi mineva lapse toetus, toidutoetused paljulapselistele peredele jm ühekordse iseloomuga toetused vähekindlustatud peredele, toetuste kogusumma – 47 300 eurot. Majanduskuludes on planeeritud ostetavate sotsiaalteenuste kulud, sotsiaalkorterite ülalpidamiskulud jm sotsiaalse iseloomuga kulud kogusummas 27 350 eurot. Personalikuludeks on ette nähtud 48 300 eurot. 15 300 eurot on mõeldud inva kaldtee ehituseks

Joonis 6. Kulude struktuur tegevusalade järgi aastal 2017.

